به نام مناسب‌ترین واژه‌ها | به رسم محبت به نام خدا

| | | |
|---|---|---|
| دبیرستان های دوره اول مجتمع علّامه طباطبایی | آموزش و پرورش شهر تهران | |
| پاسخنامه درس : فارسی | امتحانات نوبت اول | پاسخنامه |
| تاریخ امتحان: دوشنبه ۱۷ دی ماه ۱۴۰۳ | زمان آزمون: ۷۵دقیقه | پایه: هفتم |
| سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ | تعدادصفحات: ۴ صفحه | |

**شما نمی‌توانید کتابی را باز کنید و از آن چیزی یاد نگیرید**

**بخش اول – معنی و مفهوم شعر و نثر (هر مورد ۰/۵ نمره – ۴/۵ نمره)**

**۲/۵ نمره**

**۱- معنی هر بیت یا عبارت را بنویسید.**

۱) ای هست کن اســـــاس هستی  کـــــوتـــه زدرت دراز دستـــی

ای خدایی که جهان هستی با اراده‌ی تو خلق شده است. هیچکس و هیچ چیز توانایی رسیدن به جایگاه تو را ندارد.

۲) همه طاعت آرند ومســـکین نیاز  بیا تا به درگـــــاه مســـکین نواز

همه‌ی انسانها برای راز و نیاز کردن و شخص نیازمند برای رفع نیاز خودش به درگاه تو می‌آیند پس تو نیز به درگاه نوازشگر فقیران بیا.

۳) از خـــــدا جوییـــــم توفیق ادب  بی‌ادب محـــروم شد ازلطـــف ربّ

باادب بودن را از خداوند بخواهیم زیرا کسی که بی‌ادب بماند از محبت پروردگار بهره‌ای نخواهد برد.

۴) الهی، دست گیر که دستاویز نداریم.

پروردگارا یاریمان کن که به غیر از تو هیچ یاوری نداریم.

۵) پدر گفت :جان پدر !تو نیز اگر بخفتی، به از آن که در پوستینِ خلق اُفتی.

پدرم به من گفت: ای عزیز پدر اگر تو هم بخوابی بهتراست از آن که در کار مردم مداخله کنی.

**۲ نمره**

**۲- منظور گویندهٔ هر جمله را بنویسید.**

الف) ای خدا ای فضل تو حاجت روا  با تو یاد هیچ کس نبود روا ! غیر از تو هیچ کسی را نمی پرستم.

ب ) بباید هر دو پا محکـــــــم نهادن  ازآن پس، فکر بر پای ایستادن. باید به اندازهٔ کافی بزرگ و با تجربه بشوی

پ ) توفیق ده، تا در دین استوار شویم. ما را درپایداری در اعتقادمان موفق گردان.

ت ) همه شب، دیده برهم نبسته بودم. نخوابیده بودم

www-kanoon-ir

| | |
|---|---|
| **بخش دوم – معنی واژگان (هر مورد ۰/۲۵ نمره – ۳ نمره)** | |
| **۳- مترادف کلمه‌های زیر را بنویسید.**<br>فتنه : آشوب　　مربوط: وابسته　　تقصیر: گناه　　استوار: محکم<br>پرهیز: خودداری　　برزن: کوچه　　پند : اندرز　　هراس : ترس | **۲ نمره** |
| **۴- با توجّه به متن معنی کلمه های مشخّص شده را بنویسید.**<br>۱) ز نوکاران که خواهد کار بسیار بی‌تجربه‌ها ، تازه‌کارها<br>۲) تو را توش هنر می‌باید اندوخت. توانایی<br>۳) دعای مادرم در حقّ من مستجاب شد. برآورده شدن<br>۴) شدش گیتی به پیش چشم تاریک دنیا | **۱ نمره** |
| **بخش سوم – دانش های زبانی و ادبی (۱۱ نمره)** | |
| **۵- دربیت زیرچه آرایه‌هایی وجود دارد؟**<br>نمودش بس که دورآن راه نزدیک　　شدش گیتی به پیش چشم تاریک<br>کنایه ← شدش گیتی به پیش چشم تاریک (خیلی ترسید)<br>تضاد ← (دور≠ نزدیک) | **۱ نمره** |
| ***) با توجّه به بیت های زیرپاسخ درست پرسش های ۶ تا ۸ را بنویسید.**<br>هـــم تو، به عنـــایت الهی　　آنجا، قَدَمَم رسان که خواهی<br>از ظلمـــتِ خود، رهایی‌ام ده　　با نورِ خـــود آشنـــایی‌ام ده<br>**۶**- منظورشاعراز«خود» اوّل و «خود» دوم چه کسانی هستند؟ خود شخص شاعر، خود دوم : خداوند<br>**۷**- شاعردردو بیت بالا از خداوند چه چیزی را درخواست می‌کند؟ کمک و راهنمایی برای تشخیص راه درست ازغلط<br>**۸**- «عنایت الهی» از نظـــر «جایگاه دستوری» چیست ؟ متمم ( به: حرف اضافه، عنایت الهی: متمم) | **۱/۵ نمره** |
| ***) با توجّه به متن پاسخ درست پرسش ها ۹ و ۱۰ و۱۱ را بنویسید.**<br>غرقهٔ شکوه اعجاز زیبایی خلقت بودم که ناگهان نوازش لطیف و خنکی را در لای انگشتان پاهای برهنه‌ام احساس کردم؛ آب، این روح مذاب امید وزندگی، تازه‌نفس، جوان، زلال و نیرومند با گامهای استوار و امیدوار شتابان می‌رفت تا خود را به دهان خشک زمین و صدها کشتزار سوخته و نگاه‌های پژمردهٔ هزاران درخت تشنه برساند. | **۲/۵ نمره** |

www-kanoon.ir

**۹**- برای هرکلمهٔ مشخّص شده یک هم‌خانواده بنویسید.

(اعجاز : معجزه) ، (نوازش: نوازنده) ، (احساس: حسّ) ، (مذاب : ذوب)

**۱۰**- برای هر آرایه‌ی نوشته شده یک مثال از درون متن یافته و باز نویسی کنید.

الف) مراعات نظیر (تناسب): تازه نفس، جوان، نیرومند

ب) جان بخشی (تشخیص): ... و نگاه‌های پژمردهٔ هزاران درخت تشنه برساند.

**۱۱**- از داخل متن یک ترکیب اضافی و یک ترکیب وصفی پیدا کرده و باز نویسی کنید.

ترکیب وصفی (گام‌های استوار)، ترکیب اضافی (انگشتان پاها)

**۱۲- جدول زیر را به دقّت کامل کنید.** — ۱ نمره

| جمله | نهاد | مفعول | متمم | فعل |
|---|---|---|---|---|
| من یک دست بر دست مادر نهاده بودم | من | یک دست | دست مادر | نهاده بودم |

**۱۳- ضمیر های مشخّص شده در متن زیر چه نقشی دارند؟** — ۰/۵ نمره

چون مادرم چنان دید، دعا کرد و گفت :«یا رب، تو از وی خشنود باش و درجتش، درجهٔ اولیا گردان.»

(تو: نهاد) ، (وی= او: متمم )

**۱۴- مخالف هر واژه را بنویسید.** — ۲ نمره

فارغ ≠ گرفتار غفلت≠ هوشیاری جاذبه≠ دافعه سرشار≠ تهُی

**۱۵- درست و نادرست را مشخّص کنید.** — ۱ نمره

۱ – سعدی آموزش‌ها مقدّماتی را در بغداد فراگرفت. نادرست (سعدی پس از کسب آموزش‌های مقدماتی به بغداد سفر کرد.)

۲ – قالب شعری چهارپاره از نظر قرار گرفتن ردیف و قافیه مانند غزل است. نادرست
(طرزقرارگرفتن ردیف وقافیه بیشتربه «قطعه» شبیه است.)

۳ – مثنوی معنوی ۲۶۰۰۰ بیت دارد. درست

۴ – نثر خواجه‌عبدالله انصاری «مسجّع» است. درست (نثر خواجه عبدالله انصاری آهنگین و «مسجّع» است.)

www.kanoon.ir

| | |
|---|---|
| **۱۶- تعداد جمله‌های عبارت زیر را مشخّص کرده و هر جمله (یا شبه‌جمله) را جداگانه بازنویسی کنید.**<br>کژال به موهایش چنگ زد، لنگهٔ گالشش از پایش افتاد. سنگ‌ها پایش را کوبیدند.<br>روناک ...!روناک !دایه‌ات بمیره، رو لُهَ!<br>هفت جمله و شبه جمله / ج ۱: کژال به موهایش چنگ زد.<br>ج ۲: لنگهٔ گالشش از پایش افتاد.<br>ج ۳: سنگ‌ها پایش را کوبیدند.<br>ج ۴ ( شبه جمله + ندا و منادا «حرف ندا محذوف است.» ): روناک!<br>ج ۵ ( شبه جمله + ندا و منادا «حرف ندا محذوف است.» ): روناک!<br>ج ۶: دایه‌ات بمیره.<br>ج ۷ ( شبه جمله + ندا و منادا (( حرف ندا محذوف است.)) ): رولـــه! | ۱ نمره |
| **۱۷- با توجّه به بیت های زیر قافیه و ردیف را مشخّص کنید.**<br>جوجهٔ کوچک پرستو گفت: کاش با باد رهسپار شوم<br>تا افق‌های دور، کـــوچ کنم باز پیغمبـــــر بهار شوم<br>قافیه: (رهسپار، بهار) ردیف: (شوم) | ۰/۵ نمره |
| **بخش چهارم– تاریخ ادبیات ( ۱/۵ نمره)** | |
| **۱۸**- نام دو اثر دیگر از آثار نویسنده‌ی «لیلی و مجنون» را بنویسید. مخزن الاسرار، هفت پیکر (هراثردرست دیگرقابل پذیرش است.) | ۰/۵ نمره |
| **۱۹**-«بیدل دهلوی» درچه زمانی زندگی کرده است؟ قرن یازدهم و دوازدهم | ۰/۵ نمره |
| **۲۰**- «اسلام شناسی» اثر کیست؟ دکتر شریعتی | ۰/۵ نمره |
| مجموع نمرات | ۲۰ نمره |

**خدایا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باشی و ما رستگار**

دانش آموز عزیز، شما می‌توانید پس از اتمام آزمون، با مراجعه به آدرس https://alameh.ir/questions_cat/seventh/ یا با اسکن کردن بارکد زیر، پاسخ تشریحی و شناسنامه سوالات آزمون را دریافت نمایید.

با آرزوی موفقیت برای شما – مرکز آزمون مجتمع علامه طباطبایی